

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛГО (ТХЗ) 16, 17-ИЙН МОНГОЛ УЛСЫН НӨХЦӨЛ БАЙДАЛ

(Мэдээлэл, лавлагаа)

Д.Халиун, Д.Аюуш

АГУУЛГА

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛГО (ТХЗ) 16, 17-ИЙН МОНГОЛ
УЛСЫН НӨХЦӨЛ БАЙДАЛ

1. ЗОРИЛГО 16. ЭНХ ТАЙВАН, ШУДАРГА ЁСЫГ ЦОГЦЛОХ
  - 1.1. Зорилго 16-ийн шалгуур үзүүлэлтүүд
2. ЗОРИЛГО 17. ХӨГЖЛИЙН ТӨЛӨӨХ ТҮНШЛЭЛИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ
  - 2.1. Зорилго 17-ийн шалгуур үзүүлэлтүүд

АШИГЛАСАН ЭХ СУРВАЛЖ

UIH.MN
СУДАЛГААНЫ САН

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1. 16.1.1. 100 мянган хүнд ногдох санаатай аллагын хохирогчдын тоо

Зураг 2. 16.1.3. Сүүлийн 12 сард бие мах бод, сэтгэл санаа, бэлгийн хүчирхийлэлд өртсөн хүн амын эзлэх хувь

Зураг 3. 16.3.2. Нийт шоронгийн хоригдогсдын дотор сэжигтнээр татагдсан хүний эзлэх хувь

Зураг 4. 16.6.1 Анх батлагдсан төсөвт засгийн газрын зардлын эзлэх хувь

Зураг 5. 16.6.2 Төрийн албаар үйлчлүүлсэн сүүлийн үйлчилгээндээ сэтгэл хангалуун байгаа хүн амын эзлэх хувь /2021 он/

Зураг 6. Төрийн албан хаагчдад эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь

Зураг 7. 16.7.2. Шийдвэр гаргалт нь хүртээмжтэй, хариуцлагатай байдагт итгэдэг хүн амын эзлэх хувь /2021 он/

Зураг 8. Олон улсын хүний эрхийн хуулиар хориглосон ялгаварлан гадуурхах явдлын аль нэг тохиолдлоор сүүлийн 12 сард гадуурхагдсан, доромжлуулснаа мэдэрсэн хүн амын эзлэх хувь, эрхийн төрлөөр /2021 он/

Зураг 9. ДНБ-д улсын нэгдсэн төсвийн нийт орлогын эзлэх хувь (2015-2022 он)

Зураг 10. Улсын нэгдсэн төсвийн нийт зарлагад татварын орлогын эзлэх хувь (2015-2022 он)

Зураг 11. Улсын нэгдсэн төсөвт гадаадын зээл тусламжийн эзлэх хувь (2015-2021 он)

Зураг 12. ДНБ-д мөнгөн гуйвуулгын эзлэх хувь (2015-2021 он)

Зураг 13. Бараа, үйлчилгээний экспортод өрийн үйлчилгээний эзлэх хувь (2015-2022 он)

Зураг 14. Дэлхийн экспортод Монгол Улсын экспортын эзлэх хувь (2015-2022 он)

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Тогтвортой хөгжлийн зорилго 16-ийн шалгуур үзүүлэлтүүдийн тоон мэдээлэл (2015-2022 он)

Хүснэгт 2. Тогтвортой хөгжлийн зорилго 17ийн шалгуур үзүүлэлтүүдийн тоон мэдээлэл (2015-2022 он)

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛГО (ТХЗ) 16, 17-ИЙН МОНГОЛ УЛСЫН НӨХЦӨЛ БАЙДАЛ

“Тогтвортой хөгжил - 2030 хөтөлбөр”-ийг анх 2012 онд Рио Де Жанейро хотод улс орнуудын төрийн тэргүүнүүд оролцсон НҮБ-ын “Тогтвортой хөгжил” бага хурлын үеэр санаачилсан. 2015 онд НҮБ-ын Ерөнхий Асамблейн 70 дугаар чуулганаар ТХЗ-ын 17 зорилго, 169 зорилтыг баталж, 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-нээс “Тогтвортой хөгжлийн зорилго” (ТХЗ) албан ёсоор дэлхий нийтээр хэрэгжиж эхэлсэн.

2017 оны 3 дугаар сард НҮБ-ын Статистикийн комиссын 48 дугаар чуулганаар ТХЗ-ын хэрэгжилтийг дүгнэх 244 шалгуур үзүүлэлтийг тодорхойлсон байна.

1.ЗОРИЛГО 16. ЭНХ ТАЙВАН, ШУДАРГА ЁСЫГ ЦОГЦЛОХ

Зорилго 16 буюу **Тогтвортой хөгжлийн төлөө аюулгүй, бүх талын оролцоог хангасан нийгмийг хөгжүүлж, хүн бүрийг хуулиар хамгаалуулах боломжоор хангах, бүх түвшинд үр дүнтэй, хариуцлагатай, бүх талын оролцоог хангасан институтийг бий болгох** зорилго нь дараах 12 зорилт, 23 шалгуур үзүүлэлттэй байна.

ЗОРИЛТ 16.1	Хүчирхийллийн бүх хэлбэр, нас баралтын холбогдолтой түвшинг үлэмж хэмжээгээр бууруулах
ЗОРИЛТ 16.2	Хүүхэдтэй зэрлэгээр харьцах, тэднийг мөлжих, наймаалах, тамлан зовоох, хүүхдийн эсрэг хүчирхийллийн бүх хэлбэрийг зогсоох устгах
ЗОРИЛТ 16.3	Олон улсын болон үндэсний түвшинд хууль ёсыг хөхүүлэн дэмжих, хүн бүрийг хуулиар хамгаалуулах тэгш боломжоор хангах
ЗОРИЛТ 16.4	2030 он гэхэд санхүүгийн болон галт зэвсгийн хууль бус урсгалыг үлэмж хэмжээгээр багасгаж, хулгайлагдсан эд хөрөнгийг буцаан олгох, нөхөн төлөх ажлыг сайжруулах, зохион байгуулалттай гэмт хэргийн бүх хэлбэртэй тэмцэх
ЗОРИЛТ 16.5	Авлига, хээл хахуулийн бүх хэлбэрийг үлэмж хэмжээгээр багасгах
ЗОРИЛТ 16.6	Бүх түвшинд үр дүнтэй, хариуцлагатай, ил тод үйл ажиллагаатай институтийг хэвшүүлэх
ЗОРИЛТ 16.7	Бүх түвшинд хурдан шуурхай, бүх талын оролцоог хангасан, оролцооны аргад тулгуурласан, төлөөллийн шийдвэр гаргадаг болох
ЗОРИЛТ 16.8	Дэлхийн засаглалын үйл ажиллагаанд хөгжиж буй улс орнуудыг оролцуулах явдлыг нэмэгдүүлэх, сайжруулах
ЗОРИЛТ 16.9	2030 он гэхэд хүн бүрт албан ёсны үнэмлэх, түүний дотор төрсний гэрчилгээ олгох

ЗОРИЛТ 16.10	Үндэсний хууль тогтоомж болон олон улсын гэрээ хэлэлцээрт нийцүүлэн олон нийтийг мэдээлэл олж авах боломжоор хангах, үндсэн эрх чөлөөг хамгаалах
ЗОРИЛТ 16.А	Хүчирхийллээс сэргийлэх, терроризм, гэмт хэрэгтэй тэмцэх зорилгоор бүх түвшинд, ялангуяа хөгжиж буй орнуудын чадавхыг бэхжүүлэх үүднээс олон улсын хамтын ажиллагаагаар дамжуулан үндэсний холбогдох байгууллагуудын үйл ажиллагааг сайжруулах
ЗОРИЛТ 16.В	Тогтвортой хөгжлийн үл ялгаварласан хууль, бодлогыг хөхиүлэн дэмжиж, мөрдүүлэх

Хүснэгт 1. Тоотвортой хөгжлийн зорилго 16-ийн шалеуур үзүүлэлтүүдийн тоон мэдээлэл (2015-2022 он)

Д/д	Суурь жил	Суурь түвшин	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Байгууллага	Эх сурвалж
ЗОРИЛГО 16. ЭНХ ТАЙВАН, ШУДАРГА ЁСЫГ ЦОГЦЛОХ											
1	16.1.1. 100,000 хүнд ногдох санаатай аллагын хохирогчдын тоо	2015	6.02	6.01	6.10	6.20	5.80	6.00		ЦЕГ	Administrative data
2	16.1.2. 100,000 хүнд ногдох зөрчилдөөн, мөргөлдөөнөөс үүдэлтэй нас барсан хүний тоо	2015	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00		ЦЕГ	Administrative data
3	16.1.3. Сүүлийн 12 сард бие махбод, сэтгэл санаа, бэлгийн хүчирхийлэлд өртсөн хүн амын эзлэх хувь	2015	0.30	0.30	0.31	0.29	0.25	0.25		ЦЕГ	Administrative data
4	16.1.4. Амьдардаг орчиндоо ганцаараа явахад аюулгүй байдлыг мэдэрдэг хүн амын эзлэх хувь										Democratic Governance Survey
	Өдрийн цагаар										
	Насны бүлэг										
	15+		-	-	56.49	54.44	75.40	80.72			
	15-24		-	-	52.23	51.96	69.80	79.20			
	Шөнийн цагаар										
	Насны бүлэг										YCX
	15+		-	-	41.13	44.74	64.00	66.33			
	15-24		-	-	34.55	40.32	58.20	60.38			
5	16.2.1. Судалгааны өмнөх 1 сард эцэг/эх/асран хамгаалагчийн зүгээс сэтгэл зүйн болон бие махбодын шийтгэл хүлээсэн 1-14 насны хүүхдийн хувь	2013	49.30	-	-	49.10	-	-		YCX	Social Indicator Sample Survey
6	16.2.2. 100,000 хүнд ногдох хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогчдын	2015	0.33	0.16	0.30	0.30	0.10	0.20		ЦЕГ	Administrative data
7	16.3.1 Өмнөх 12 сарын хугацаанд хүчирхийллийн хохирогч болсон бөгөөд хамгийн сүүлийн тохиолдлыг эрх бүхий байгууллага болон бусад албан ёсоор хүлээн зөвшөөрөгдсөн зөрчил шийдвэрлэх байгууллагад мэдээлсэн хохирогчдын эзлэх хувь										YCX
	Эрэгтэй		-	-	28.00	-	-	-			
	Эмэгтэй		-	-	41.00	-	-	-			
8	16.3.2 Сэжигтнээр татагдсан хүний шоронгийн нийт хоригдлын тоонд эзлэх хувь	2015	30.96	27.58	49.74	73.76	76.06	80.34	62.30	ХЗДХЯ	

[illegible]

¹⁵³ 2022 онд макро эдийн засгийн нөхцөл байдлын улмаас 2 удаагийн тодотгол хийсэнтэй холбоотойгоор анх батлагдсан улсын нэгдсэн төсөвт засгийн газрын зардлын эзлэх хувь буурсан.

16.6.2 Төрийн албаар үйлчлүүлсэн иргэдээс сүүлийн үйлчилгээндээ сэтгэл хангалуун байгаа иргэдийн эзлэх хувь	2015	27.30	27.00	28.10	-	-	-	-	-
Улсын Их Хурал	-	-	-	-	6.83	10.22	17.60	19.86	
Засгийн газар	-	-	-	-	11.29	20.33	35.80	29.53	
Ерөнхийлөгч	-	-	-	-	19.56	25.71	38.80	31.42	
Нийслэл/ аймгийн ИТХ	-	-	-	-	11.41	16.17	18.10	20.56	
Дүүрэг/сумын ИТХ	-	-	-	-	14.86	18.89	21.80	24.84	
Хороо/ багийн ИТХ	-	-	-	-	20.77	25.71	30.20	29.62	
Нийслэл/ аймгийн Засаг даргын тамгын газар	-	-	-	-	15.03	17.94	25.20	24.69	
Дүүрэг/сумын Засаг даргын тамгын газар	-	-	-	-	18.59	22.02	26.50	27.71	
Хороо/багийн Засаг дарга	-	-	-	-	26.98	29.89	36.10	34.37	
Дээд шүүх	-	-	-	-	9.12	10.43	11.30	13.51	
Нийслэл/аймгийн шүүх	-	-	-	-	8.44	9.73	10.10	11.42	
Дүүрэг/ сум дундын шүүх	-	-	-	-	9.13	9.60	10.90	11.58	
Шүүхийн шийдвэр биелүүлэх газар	-	-	-	-	9.30	10.87	12.70	14.10	
Шударга өрсөлдөөн хэрэглэгчийн төлөө газар	-	-	-	-	10.23	10.63	14.00	15.48	
Замын цагдаа	-	-	-	-	36.63	40.33	43.70	39.19	
Эрүүгийн цагдаа	-	-	-	-	24.76	28.81	34.00	33.47	
Хэв журмын цагдаа	-	-	-	-	30.59	32.20	40.90	37.38	
Онцгой байдлын газар	-	-	-	-	44.67	56.31	69.00	57.46	
Авилатай тэмцэх газар	-	-	-	-	12.34	13.50	16.80	18.74	
Мэргэжлийн хяналтын газар	-	-	-	-	17.50	20.30	22.80	23.82	
Улсын бүртгэлийн байгууллагууд	-	-	-	-	33.29	36.39	36.70	32.92	
Аудитын газар	-	-	-	-	15.80	16.02	18.90	19.24	
Гаалийн байгууллагууд	-	-	-	-	13.50	13.72	16.40	15.57	
Газрын албад	-	-	-	-	16.98	18.11	18.80	19.81	
Татварын байгууллагууд	-	-	-	-	26.18	30.23	31.80	28.57	
Нийтийн даатгалын байгууллагууд	-	-	-	-	39.40	40.81	47.70	40.70	
Нийтийн халамжийн байгууллагууд	-	-	-	-	38.54	42.68	53.10	50.32	
Төрийн өмчит сургууль, цэцэрлэгүүд	-	-	-	-	45.10	49.23	59.70	54.18	
Төрийн өмчит эмнэлгүүд	-	-	-	-	36.62	41.19	54.30	51.71	
16.7.1 Төрийн албан хаагчид, төрийн албаны ангиллаар, хүйсээр, насны бүлгээр, хувиар									
Төрийн албан хаагчдад эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь									
Төрийн албан хаагчдад эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	2015	59.4	59.9	59.9	60.4	60.8	61.7	62.6	64.6
Улс төрийн албан хаагчдад эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	2015	23.6	23.4	22.5	22.8	23.5	23.9	24.3	23.7
Төрийн захиргааны албан хаагчдад эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	2015	58.0	58.9	59.2	59.6	59.9	61.2	62.9	65.4

Төрийн тусгай албаны албан хаагчдад эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	2015	26.0	26.9	25.2	26.2	26.3	25.7	26.1	28.2		
Төрийн үйлчилгээний албан хаагчдад эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	2015	69.8	70.3	70.8	71.3	71.6	74.8	75.9	76.8		
Төрийн албан хаагчдад эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	2015	40.6	40.1	40.1	39.6	39.2	38.3	37.4	35.4		
Улс төрийн албан хаагчдад эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	2015	76.4	76.6	77.5	77.2	76.5	76.1	75.7	76.3		
Төрийн захиргааны албан хаагчдад эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	2015	42.0	41.1	40.8	40.4	40.1	38.8	37.1	34.6		
Төрийн тусгай албаны албан хаагчдад эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	2015	74.1	73.1	74.8	73.8	73.7	74.3	73.9	71.8		
Төрийн үйлчилгээний албан хаагчдад эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	2015	30.2	29.7	29.2	28.7	28.4	25.2	24.1	23.2		
Төрийн албан хаагчид насны бүлгээр, хувиар	2015	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0		
Улс төрийн албан хаагчид, насны бүлгээр, хувиар	2015	16.2	18.2	11.0	11.0	5.9	11.6	16.0	11.5		
20-30	2015	26.5	29.0	30.5	30.5	30.4	37.2	37.6	39.0		
31-40	2015	36.8	34.9	35.0	35.0	33.9	31.5	29.6	28.9		
41-50	2015	18.6	16.2	20.4	20.4	24.0	17.5	13.9	18.2		
51-60	2015	1.9	1.7	3.1	3.1	5.8	2.2	2.9	2.4		
60+	2015	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0		
Төрийн захиргааны албан хаагчид, насны бүлгээр, хувиар	2015	30.2	27.1	17.8	17.8	9.4	18.1	21.3	17.3		
20-30	2015	33.3	35.9	39.5	39.5	41.9	40.8	40.3	42.0		
31-40	2015	22.6	22.8	23.7	23.7	25.3	25.5	25.4	26.2		
41-50	2015	13.6	14.0	17.8	17.8	20.4	15.0	12.3	13.8		
51-60	2015	0.3	0.3	1.2	1.2	2.9	0.6	0.7	0.7		
60+	2015	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0		
Төрийн тусгай албаны албан хаагчид, насны бүлгээр, хувиар	2015	39.2	32.7	26.7	46.3	-	-	40.1	35.5		
20-30	2015	37.2	38.1	40.0	36.0	-	-	36.5	38.9		
31-40	2015	13.8	15.2	23.1	14.2	-	-	17.6	20.7		
41-50	2015	9.1	12.7	9.3	3.3	-	-	5.7	4.7		
51-60	2015	0.7	1.4	0.9	0.2	-	-	0.2	0.2		
60+	2015	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0		
Төрийн үйлчилгээний албан хаагчид, насны бүлгээр, хувиар	2015	25.4	25.0	18.4	23.9	11.7	21.2	24.5	20.4		
20-30	2015	28.7	29.1	29.9	30.5	30.9	31.6	30.9	33.6		
31-40	2015	30.1	30.1	30.2	29.3	30.0	28.4	27.5	27.0		
41-50	2015	15.0	15.0	19.8	15.6	24.1	17.5	15.6	17.7		
51-60	2015	0.8	0.8	1.7	0.7	3.3	1.3	1.5	1.4		
60+	2015										

[illegible]

18	16.a.1 Парисын зарчмыг мөрдлөг болгодог хүний эрхийн бие даасан байгууллагатай эсэх (тйм-1, үгүй-2)	2015	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	YCX	National Human Rights Commission
19	16.b.1 Олон улсын хүний эрхийн хуулиар хориглосон ялгаварлан гадуурхах явдлын аль нэг тохиолдлоор сүүлийн 12 сард гадуурхагдсан, доромжлуулснаа мэдүүлсэн хүн амын эзлэх хувь	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Олон улсын хүний эрхийн хуулиар хориглосон ялгаварлан гадуурхах явдлын аль нэг тохиолдлоор сүүлийн 12 сард гадуурхагдсан, доромжлуулснаа мэдэрсэн хүн амын эзлэх хувь, эрхийн төрлөөр	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Үндэс, угсаа	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Нас	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Хүйс	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Шашин шүтлэг	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Хөгжлийн бэрхшээл	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Нутаг ус	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Хот, хөдөөгийн ялгаа	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Амьжиргааны түвшин	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Амьдарч байгаа газар	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Боловсролын түвшин	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Үзэл бодол	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Бусад шалтгаан	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Олон улсын хүний эрхийн хуулиар хориглосон ялгаварлан гадуурхах явдлын аль нэг тохиолдлоор сүүлийн 12 сард гадуурхагдсан, доромжлуулснаа мэдүүлсэн хүн амын эзлэх хувь, эрхийн төрлөөр	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Үндэс, угсаа	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Нас	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Хүйс	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Шашин шүтлэг	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Хөгжлийн бэрхшээл	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Нутаг ус	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Хот, хөдөөгийн ялгаа	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Амьжиргааны түвшин	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Амьдарч байгаа газар	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Боловсролын түвшин	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Үзэл бодол	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Бусад шалтгаан	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
YCX														Democratic Governance Survey

1.1. ЗОРИЛГО 16-ИЙН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

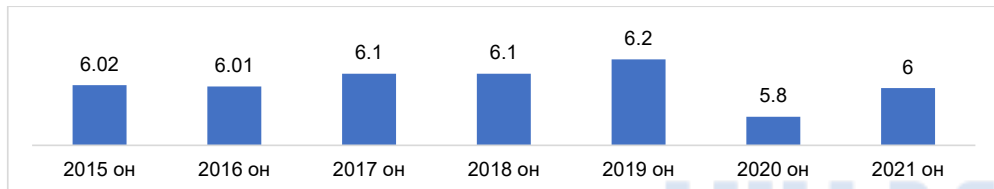
Тогтвортой хөгжлийн зорилго 16-ийн хүрээнд нийт 12 зорилт, 23 шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд мэдээллийг гаргаж байна. Үүнээс 13 шалгуур үзүүлэлтийн мэдээлэл нь бэлэн байдаг бол 10 шалгуур үзүүлэлтийн мэдээллийг тодорхой арга зүй, аргачлалаар мэдээлэл цуглуулж бэлтгэдэг байна.

Тус мэдээллүүдийг Монгол Улсын холбогдох байгууллагууд болох Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Сангийн яам, Гадаад харилцааны яам, Төрийн албаны зөвлөл, Хүний эрхийн үндэсний комисс, Цагдаагийн ерөнхий газар, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газар, Авлигатай тэмцэх газар, Оюуны өмч, улсын бүртгэлийн ерөнхий газар зэрэг байгууллагуудаас гаргуулж авдаг байна.

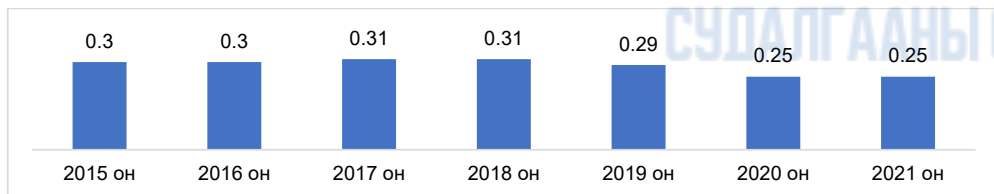
Суурь түвшинг 2015 оны байдлаар авч үзэж 2022 он хүртэл тооцсон бөгөөд зарим шалгуур үзүүлэлтүүд нь 2022 оны мэдээлэл нь бүрэн гүйцэт ирүүлээгүй байна.

Зорилт 16.1. Хүчирхийллийн бүх хэлбэр, нас баралтын холбогдолтой түвшинг үлэмж хэмжээгээр бууруулах

Зураг 1. 16.1.1. 100 мянган хүнд ногдох санаатай аллагын хохирогчдын тоо

Зураг 2. 16.1.3. Сүүлийн 12 сард бие мах бод, сэтгэл санаа, бэлгийн хүчирхийлэлд өртсөн хүн амын эзлэх хувь

Тус зорилт нь 4 шалгуур үзүүлэлттэй бөгөөд хоёр шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд мэдээлэл гаргах боломжтой байна. Үүнд: 100 мянган хүнд ногдох

санаатай аллагын хохирогчийн тоо нь 2015 онд 6.02 байсан бол 2019 онд 6.2 болж өсөж, 2021 оны байдлаар 6.00 байна. Харин сүүлийн 12 сард бие махбод, сэтгэл санаа, бэлгийн хүчирхийлэлд өртсөн хүн амын эзлэх хувийн хувьд 2015 онд 0.30 хувь байсан бол сүүлийн жилүүдэд буурч 2021 оны байдлаар 0.25 хувийн үзүүлэлттэй байна.

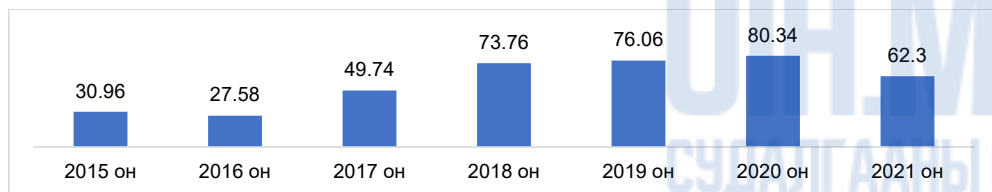
Зорилт 16.2 Хүүхэдтэй зэрлэгээр харьцах, тэднийг мөлжих, наймаалах, тамлан зовоох, хүүхдийн эсрэг хүчирхийллийн бүх хэлбэрийг зогсоох устгах

Тус зорилт нь 2 шалгуур үзүүлэлттэй. Судалгааны өмнөх 1 сард эцэг/эх/ асран хамгаалагчийн зүгээс сэтгэл зүйн болон бие мах бодын шийтгэл хүлээсэн 1-14 насны хүүхдийн хувь нь 2013 онд 49.30 хувь байсан бол хамгийн сүүлд 2018 онд 49.10 хувийн үзүүлэлттэй байна. Харин 100 мянган хүнд ногдох хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогчдын тоо нь 2015 онд 0.33 байсан бол хамгийн сүүлд 2021 оны байдлаар 0.20 болж буурсан үзүүлэлттэй байна.

Зорилт 16.3 Олон улсын болон үндэсний түвшинд хууль ёсыг хөхүүлэн дэмжих, хүн бүрийг хуулиар хамгаалуулах тэгш боломжоор хангах

Тус зорилт нь 2 шалгуур үзүүлэлттэй. Өмнөх 12 сарын хугацаанд хүчирхийллийн хохирогч болсноо эрх бүхий байгууллага болон бусад албан ёсоор хүлээн зөвшөөрөгдсөн зөрчил шийдвэрлэх байгууллагад мэдээлсэн хохирогчдын эзлэх хувийн хувьд хамгийн сүүлийн байдлаар 2018 онд тооцсон бөгөөд эрэгтэй 28 хувь, эмэгтэй 41 хувь байна.

Зураг 3. 16.3.2. Нийт шоронгийн хоригдогсдын дотор сэжигтнээр татагдсан хүний эзлэх хувь

Нийт шоронгийн хоригдогсдын дотор сэжигтнээр татагдсан хүний эзлэх хувь нь 2015 онд 30.96 хувь байсан бол 2017 оноос эрчимтэй өсч, 2020 онд 80.34 хувь, 2021 онд 62.3 хувийн үзүүлэлттэй байна.

Зорилт 16.4 2030 он гэхэд санхүүгийн болон галт зэвсгийн хууль бус урсгалыг үлэмж хэмжээгээр багасгаж, хулгайлагдсан эд хөрөнгийг

буцаан олгох, нөхөн төлөх ажлыг сайжруулах, зохион байгуулалттай гэмт хэргийн бүх хэлбэртэй тэмцэх

Тус зорилт нь 2 шалгуур үзүүлэлттэй. 2022 оны байдлаар эдгээр шалгуур үзүүлэлтээр мэдээлэл гаргаагүй байна.

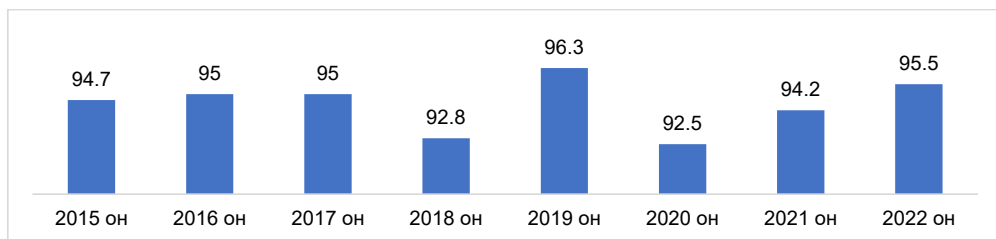
Зорилт 16.5 Авлига, хээл хахуулийн бүх хэлбэрийг үлэмж хэмжээгээр багасгах

Тус зорилт нь 2 шалгуур үзүүлэлттэй. 2022 оны байдлаар эдгээр шалгуур үзүүлэлтээр мэдээлэл гаргаагүй байна.

Зорилт 16.6 Бүх түвшинд үр дүнтэй, хариуцлагатай, ил тод үйл ажиллагаатай институтийг хэвшүүлэх

Тус зорилт нь 2 шалгуур үзүүлэлттэй.

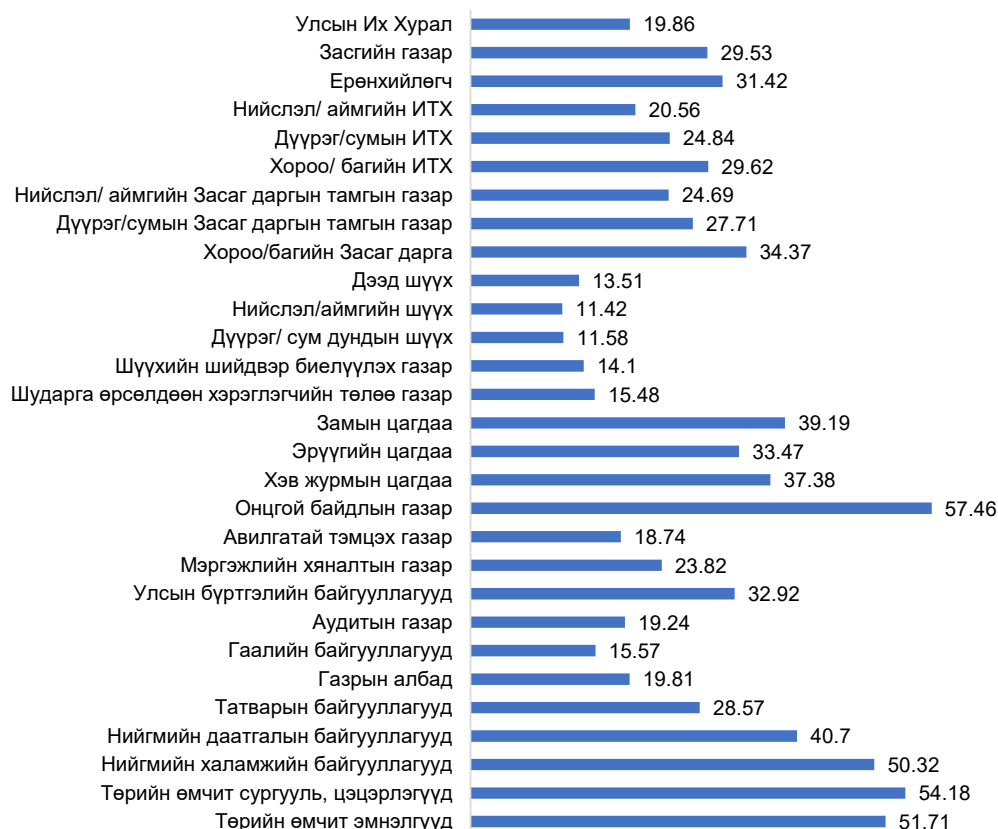
Зураг 4. 16.6.1 Анх батлагдсан төсөвт засгийн газрын зардлын эзлэх хувь

Анх батлагдсан улсын нэгдсэн төсөвт засгийн газрын зардлын эзлэх хувь 2015 онд 94.70 хувь байсан бол 2022 онд¹⁵⁴ 95.50 хувь байна.

Зураг 5. 16.6.2 Төрийн албаар үйлчлүүлсэн сүүлийн үйлчилгээндээ сэтгэл хангалуун байгаа хүн амын эзлэх хувь /2021 он/

¹⁵⁴ 2022 онд макро эдийн засгийн нөхцөл байдлын улмаас 2 удаагийн тодотгол хийсэнтэй холбоотойгоор анх батлагдсан улсын нэгдсэн төсөвт засгийн газрын зардлын эзлэх хувь буурсан.

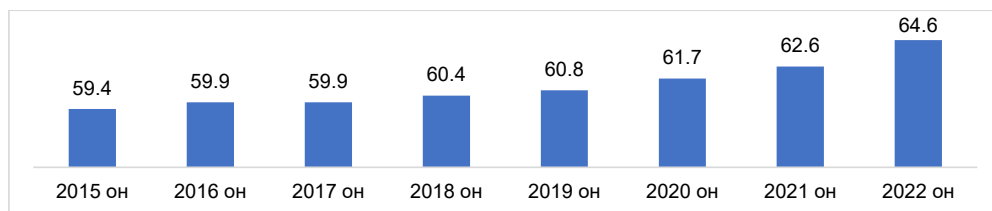

Төрийн албаар үйлчлүүлсэн сүүлийн үйлчилгээндээ сэтгэл хангалуун байгаа хүн амын эзлэх хувийг 2015 онд нийтэд нь тооцоход 27.30 хувь байсан бол 2018 оноос хойш дээрх 29 байгууллагаар тус бүрт нь гаргасан бөгөөд хамгийн сүүлийн байдлаар 2021 онд тус бүрт нь графикт байгаагаар гаргажээ. Байгууллагуудаас хамгийн муу үнэлгээг нийслэл, аймаг, дүүрэг, сум дундын шүүхийн үйлчилгээ байгаа бол хамгийн сайн үнэлгээг онцгой байдлын газар, төрийн өмчит сургууль, цэцэрлэгүүд авсан байна.

Зорилт 16.7 Бүх түвшинд хурдан шуурхай, бүх талын оролцоог хангасан, оролцооны аргад тулгуурласан, төлөөллийн шийдвэр гаргадаг болох

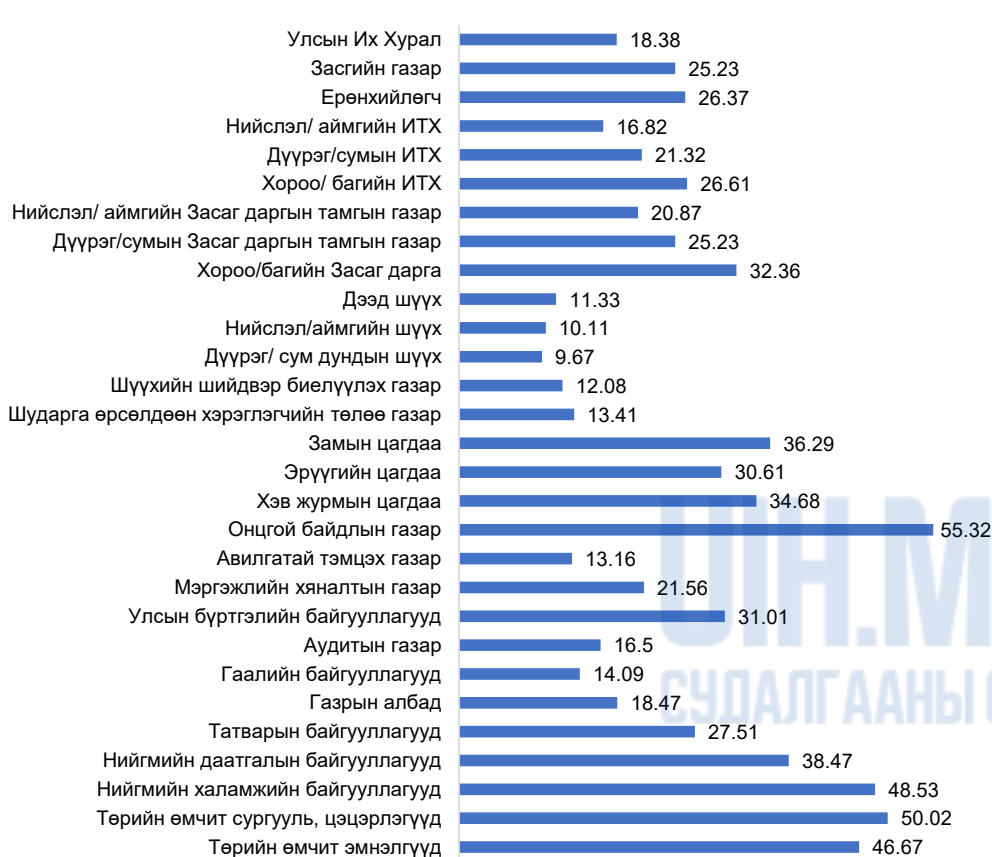
Тус зорилт нь 2 шалгуур үзүүлэлттэй.

Зураг 6. Төрийн албан хаагчдад эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь

Үндэсний болон орон нутгийн хууль тогтоох байгууллага, төрийн алба, шүүхийн байгууллагад ажиллагчдын нийт төрийн албан ажиллагчдад эзлэх хувь. Үүнээс төрийн албан хаагчдад эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувийг 2015 оноос хойш авч үзвэл 59.4 хувиас хамгийн сүүлийн байдлаар 2022 онд 64.6 хувь болтол байнга өссөн үзүүлэлттэй байна.

Зураг 7. 16.7.2. Шийдвэр гаргалт нь хүртээмжтэй, хариуцлагатай байдагт итгэдэг хүн амын эзлэх хувь /2021 он/

Шийдвэр гаргалт нь хүртээмжтэй, хариуцлагатай байдагт итгэдэг хүн амын эзлэх хувийг 2019 онд нийтэд нь тооцоход 57.1 хувь байсан бол 2018 оноос хойш дээрх 29 байгууллагаар тус бүрт нь гаргасан бөгөөд

хамгийн сүүлийн байдлаар 2021 онд тус бүрт нь графикт байгаагаар гаргажээ. Байгууллагуудаас хамгийн муу үнэлгээг нийслэл, аймаг, дүүрэг, сум дундын шүүхийн үйлчилгээ байгаа бол хамгийн сайн үнэлгээг онцгой байдлын газар, төрийн өмчит сургууль, цэцэрлэгүүд авсан байна.

Зорилт 16.8 Дэлхийн засаглалын үйл ажиллагаанд хөгжиж буй улс орнуудыг оролцуулах явдлыг нэмэгдүүлэх, сайжруулах

Тус зорилт нь 1 шалгуур үзүүлэлттэй. 2022 оны байдлаар тус шалгуур үзүүлэлтээр мэдээлэл гаргаагүй байна.

Зорилт 16.9 2030 он гэхэд хүн бүрт албан ёсны үнэмлэх, түүний дотор төрсний гэрчилгээ олгох

Тус зорилт нь 1 шалгуур үзүүлэлттэй.

Энэ хүрээнд төрөлтийг нь иргэний бүртгэлийн байгууллага бүртгэсэн 5-аас доош насны хүүхдүүдийн эзлэх хувь, насны бүлгээр авч үзвэл 2013 онд 99.3 хувь байсан бол хамгийн сүүлд 2018 оны байдлаар 99.6 хувийн үзүүлэлттэй байна.

Зорилт 16.10 Үндэсний хууль тогтоомж болон олон улсын гэрээ хэлэлцээрт нийцүүлэн олон нийтийг мэдээлэл олж авах боломжоор хангах, үндсэн эрх чөлөөг хамгаалах

Тус зорилт нь 2 шалгуур үзүүлэлттэй.

16.10.1 Сүүлийн 12 сарын хугацаанд амийг хөнөөсөн, хулгайлсан, хүчээр сураггүй алга болгосон, дур зоргоор баривчлан эрүүдэн шүүсэн сэтгүүлчид, хэвлэл мэдээллийн ажилтнууд, ҮЭ-ийн болон хүний эрхийг хамгаалах байгууллагын ажилтнуудын батлагдсан тоо: **Ийм тохиолдол 2015-2021 онуудын хооронд бүртгэгдээгүй байна.**

16.10.2 Олон нийтийн мэдээлэл авах эрхийг үндсэн хууль, хууль тогтоомж, дүрэм журам, бодлогын түвшинд баталгаажуулж, хуульчилсан эсэх: **Тийм.**

Зорилт 16.a Хүчирхийллээс сэргийлэх, терроризм, гэмт хэрэгтэй тэмцэх зорилгоор бүх түвшинд, ялангуяа хөгжиж буй орнуудын чадавхыг бэхжүүлэх үүднээс олон улсын хамтын ажиллагаагаар дамжуулан үндэсний холбогдох байгууллагуудын үйл ажиллагааг сайжруулах

Тус зорилт нь 1 шалгуур үзүүлэлттэй.

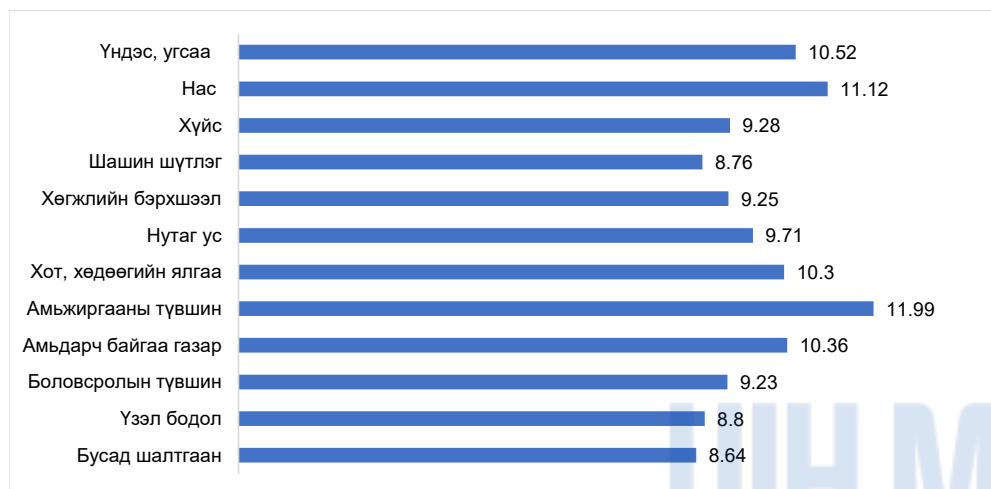
16.a.1 Парисын зарчмыг мөрдлөг болгодог хүний эрхийн бие даасан байгууллагатай эсэх: **Тийм**

Зорилт 16.b Тогтвортой хөгжлийн үл ялгаварласан хууль, бодлогыг хөхүүлэн дэмжиж, мөрдүүлэх

Тус зорилт нь 1 шалгуур үзүүлэлттэй.

16.b.1 Олон улсын хүний эрхийн хуулиар хориглосон ялгаварлан гадуурхах явдлын аль нэг тохиолдлоор сүүлийн 12 сарын дотор гадуурхагдсан, доромжлуулснаа хувьдаа мэдэрсэн гэж мэдүүлсэн хүн амын эзлэх хувь нь 2018 онд 18.91 хувь байсан бол хамгийн сүүлд буюу 2021 оны байдлаар 16.45 байна.

Зураг 8. Олон улсын хүний эрхийн хуулиар хориглосон ялгаварлан гадуурхах явдлын аль нэг тохиолдлоор сүүлийн 12 сард гадуурхагдсан, доромжлуулснаа мэдэрсэн хүн амын эзлэх хувь, эрхийн төрлөөр /2021 он/

Харин 2021 оны үзүүлэлтийг эрхийн төрлөөр ялгаж үзвэл хамгийн өндөр нь амьжиргааны түвшин, нас, үндэс, угсаагаар гадуурхагдсан, доромжлуулснаа мэдэрсэн бол хамгийн бага нь үзэл бодол, шашин шүтлэг зэргүүд байна.

2. ЗОРИЛГО 17. ХӨГЖЛИЙН ТӨЛӨӨХ ТҮНШЛЭЛИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ

Зорилго 17 буюу **Тогтвортой хөгжлийн төлөө дэлхий нийтийн түншлэлийг сэргээж, түүнийг хэрэгжүүлэх арга замыг сайжруулах зорилго** нь дараах 19 зорилт, 25 шалгуур үзүүлэлттэй байна.

ЗОРИЛТ 17.1	ТАТВАР, БУСАД ОРЛОГО ЦУГЛУУЛАХ ҮНДЭСНИЙ ЧАДАВХЫГ БЭХЖҮҮЛЭХ ЗОРИЛГООР ХӨГЖИЖ БУЙ ОРНУУДАД ОЛОН УЛСЫН ТУСЛАМЖ ДЭМЖЛЭГ ҮЗҮҮЛЭХ ЗАМААР ХӨРӨНГӨ МӨНГӨ БҮРДҮҮЛЭХ ҮНДЭСНИЙ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ САЙЖРУУЛАХ
ЗОРИЛТ 17.2	Хөгжингүй орнуудын хөгжлийн албан ёсны тусламж үзүүлэх үүрэг амлалтыг нь бүрэн биелүүлэх, ялангуяа үндэсний нийт орлогынхоо 0.7 хувийг хөгжиж буй орнуудад, үүнээс 0.15-аас 0.20 хүртэлх хувийг нэн буурай хөгжилтэй улс орнуудад өгөх
ЗОРИЛТ 17.3	Төрөл бүрийн эх үүсвэрээс хөгжиж буй орнуудад зориулан нэмэлт санхүүгийн хөрөнгө бүрдүүлэх
ЗОРИЛТ 17.4	Өрөө санхүүжүүлэх, өрийн дарамтыг бууруулах, өрийн бүтцэдээ өөрчлөлт хийх ажиллагааг хөхүүлэн дэмжихэд чиглэсэн нэгдсэн зохицуулалт бүхий бодлогоор дамжуулан урт хугацааны өрийн тогтвортой байдлыг бий болгоход нь хөгжиж буй орнуудын туслах
ЗОРИЛТ 17.5	Нэн буурай хөгжилтэй орнуудад хөрөнгө оруулалт хөхүүлэн дэмжих журмыг нэвтрүүлж, хэрэгжүүлэх
ЗОРИЛТ 17.6	Одоо ашиглагдаж буй механизм, ялангуяа НҮБ-ын түвшинд хэрэглэгдэж буй механизмууд хоорондын уялдаа холбоог сайжруулах замаар, харилцан тохиролцсон нөхцөлд технологийг хөнгөвчлөх дэлхийн механизмаар дамжуулан шинжлэх ухаан, технологи, инновацын чиглэлийн Хойд-Өмнөд, Өмнөд-Өмнөдийн болон гурван талт олон улс, бүсийн хамтын ажиллагааг, тэдгээрийг ашиглах боломжийг нэмэгдүүлэх, харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр мэдлэг солилцох ажиллагааг сайжруулах
ЗОРИЛТ 17.7	Харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр таатай нөхцөлөөр, түүний дотор хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр хөгжиж буй орнуудад байгаль орчинд ээлтэй технологийн хөгжүүлэх, шилжүүлэх, түгээх ажлыг хөхүүлэн дэмжих
ЗОРИЛТ 17.8	2017 онд гэхэд нэн буурай хөгжилтэй орнуудад зориулсан технологийн банк, шинжлэх ухаан, технологи, инновацын чадавх бэхжүүлэх механизмыг бүрэн ажилд оруулж, технологи, ялангуяа мэдээлэл, харилцаа холбооны технологийн ашиглалтыг нэмэгдүүлэх
ЗОРИЛТ 17.9	Хойд-Өмнөд, Өмнөд-Өмнөдийн болон гурван талт хамтын ажиллагаагаар дамжуулан тогтвортой хөгжлийн бүх зорилтуудыг хэрэгжүүлэх үндэсний хөтөлбөрүүдийг дэмжиж хөгжиж буй орнуудад үр дүнтэй, зорилтот чадавх бэхжүүлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн олон улсын дэмжлэгийг нэмэгдүүлэх
ЗОРИЛТ 17.10	Дохагийн хөгжлийн хөтөлбөрийн хүрээнд хийгдэж буй хэлэлцээг эцэслэн дуусгах замаар Дэлхийн худалдааны байгууллагын харьяанд дэлхий нийтийн, дүрэм журамд үндэслэсэн, нээлттэй, үл ялгаварласан, эрх тэгш олон улсын худалдааны системийг дэмжин хөгжүүлэх

ЗОРИЛТ 17.11	2020 он гэхэд нэн буурай хөгжилтэй орнуудын дэлхийн экспортод эзлэх хувийг дахин нэмэгдүүлэх зорилгоор хөгжиж буй орнуудын экспортыг үлэмж хэмжээгээр нэмэгдүүлэх
ЗОРИЛТ 17.12	Нэн буурай хөгжилтэй орнуудын импортод үйлчилдэг гарал үүслийн хөнгөлөлттэй дүрмийг ил тод, тодорхой болгох замаар Дэлхийн худалдааны байгууллагын шийдвэрт нийцсэн нэн буурай хөгжилтэй бүх орнуудад урт хугацаанд үргэлжлэх татваргүй, квотгүй зах зээлийн гарцыг бий болгох ажлыг шуурхай хэрэгжүүлж, зах зээлд нэвтрэх боломжийг нэмэгдүүлэх
ЗОРИЛТ 17.13	Бодлогын зохицуулалт, уялдаа холбоог хангах замаар дэлхийн макро эдийн засгийн тогтвортой байдлыг бэхжүүлэх
ЗОРИЛТ 17.14	Тогтвортой хөгжлийн бодлогын уялдаа холбоог сайжруулах
ЗОРИЛТ 17.15	Ядуурлыг арилгах, тогтвортой хөгжлийн бодлого тогтоох, хэрэгжүүлэх чиглэлээр ажиллаж байгаа аливаа улс орны бодлогын орон зай, манлайллыг хүндэтгэх
ЗОРИЛТ 17.16	Бүх улс орнуудад, ялангуяа хөгжиж буй орнуудад тогтвортой хөгжлийн зорилтуудад хүрэх ажлыг дэмжиж мэдлэг, мэргэшсэн чадвар, технологи солилцох, санхүүгийн эх үүсвэр бүрдүүлэх олон талт түншлэлтэй хослуулан тогтвортой хөгжлийн төлөө дэлхийн түншлэлийг бэхжүүлэх
ЗОРИЛТ 17.17	Түншлэлийн хүрээнд олж авсан туршлага, хөрөнгө мөнгөө зарцуулсан бодлогод түшиглэн төр, төр-хувийн хэвшил болон иргэний нийгмийн үр дүнтэй түншлэлийг хөхүүлэн дэмжиж, төлөвшүүлэх
ЗОРИЛТ 17.18	2020 он гэхэд орлого, жөндөр, нас, арьс өнгө, үндэс угсаа, шилжин суурьшилтын байдал, хөгжлийн бэрхшээл, газар зүйн байрлал, үндэсний онцлог бүхий бусад үзүүлэлтээр ангилан гаргасан өндөр чанартай, шуурхай, найдвартай тоо мэдээллийн хүртээмжийг үлэмж хэмжээгээр нэмэгдүүлэх зорилгоор хөгжиж буй орнууд, түүний дотор нэн буурай хөгжилтэй, жижиг арлын хөгжиж буй орнуудад үзүүлж буй чадавх бэхжүүлэх дэмжлэг туслалцааг сайжруулах
ЗОРИЛТ 17.19	2030 он гэхэд тогтвортой хөгжилд хүрэх чиглэлээр гарч буй ахиц дэвшлийг тооцох одоогийн санаачилгуудад түшиглэн хөгжиж буй орнуудын статистикийн чадавхыг бэхжүүлэх ажлыг дэмжих

ОПТИМ
СУДАЛГААНЫ САН

Хүснэгт 2. Тогтвортой хөгжлийн зорилго 17-ийн шалгуур үзүүлэлтүүдийн тоон мэдээлэл (2015-2022 он)

Д/д	Суурь жил	Суурь түвшин	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Байгууллага	Эх сурвалж
ЗОРИЛГО 17. Хөгжлийн төлөөх түншлэлийг бэхжүүлэх											
1	17.1.1. ДНБ-д улсын нэгдсэн төсвийн нийт орлогын эзлэх хувь	2015	25.80	28.50	31.40	32.60	28.10	33.10	35.00	СЯ	Улсын төсөв, Үндэсний тооцоо
2	17.1.2. Улсын нэгдсэн төсвийн нийт зарлагад татварын орлогын эзлэх хувь	2015	71.70	70.00	88.30	84.10	60.90	72.20	85.10	СЯ	Улсын төсөв
3	17.2.1. Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт болон хөгжлийн албан ёсны тусламжийн хэмжээ, сая ам.доллар									СЯ, Монголбанк	
	Гадаадын эзл, тусламж	2015	334.10	938.40	634.80	458.30	549.70	542.80			
	Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт										
4	17.3.1. Улсын нэгдсэн төсөвт гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт, хөгжлийн албан ёсны тусламжийн эзлэх хувь	2015	47.75	81.82	89.50	86.15	77.96	59.07	50.98 ¹⁵⁵	ҮСХ	СЯ, ҮСХ
5	17.3.2 ДНБ-д мөнгөн гуйвуулгын эзлэх хувь	2015	0.29	0.78	2.74	2.36	3.05	2.20		Монголбанк	Монголбанк, Үндэсний тооцоо
6	17.4.1 Бариа, үйлчилгээний экспортод өрийн үйлчилгээний эзлэх хувь	2015	30.80	51.20	20.30	6.68	16.04	19.20	6.40	СЯ	Захираганы мэдээлэл

¹⁵⁵ Урьдчилсан гүйцэтгэл-4 сарын 30, Жинхэнэ гүйцэтгэл-9 сарын 30

7	17.6.1. 100 оршин суугчдад ногдох суурин интернэтийн өргөн зурвас ашиглах бүртгэлийн тоо, интернэтийн хурдаар 17.8.1 Интернэт ашигладаг хувь хүмүүсийн эзлэх хувь, 15, түүнээс дээш насны хүмүүс.	2015	4.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	БШУЯ	Ардчилсан засаглалын судалгаа
8	17.8.1 Интернэт ашигладаг хувь хүмүүсийн эзлэх хувь, 15, түүнээс дээш насны хүмүүс.	2015	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ҮСХ	Ардчилсан засаглалын судалгаа
	Эрэгтэй		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Эмэгтэй		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
9	17.9.1. Санхүү, техникийн туслалцаа Техникийн хамтын ажиллагааны хөгжлийн албан ёсны тусламж (нийт зарлага), 2019 зэрэгцүүлэх үнээр, сая ам.доллар	2015	334.10	670.60	938.40	634.80	458.30	549.70	542.80				OECD/DAC	ТХЗ-ийн дэлхийн мэдээллийн сан
	17.10.1. Дэлхийн жингэсэн тарифын дундаж													
10	Хамгийн таатай улс, дэлхийн жингэсэн тарифын дундаж, бүх бүтээгдэхүүн (%)	2015	4.95	4.97	5.23	5.22	5.16	5.26	-				ИТС, UNCTAD WTO	ТХЗ-ийн дэлхийн мэдээллийн сан ¹⁵⁶
	Хөнгөлөлтийн хувь, жингэсэн дундаж, бүх бүтээгдэхүүн (%)	2015	4.95	4.97	4.96	4.94	4.84	4.96	-					
11	17.11.1 Дэлхийн экспортод Монгол Улсын экспортын эзлэх хувь	2015	0.03	0.03	0.036	0.04	0.04	0.04	0.04	0.05	0.04	0.05	ҮСХ	Гадаад худалдааны гаалийн статистик

¹⁵⁰ Import tariff data. Tariff data for the calculation of this indicator are retrieved from ITC (MAcMap) - <http://www.macmap.org/> - WTO (IDB) - <http://tao.wto.org> - and UNCTAD (TRAINS) databases.

12	17.12.1 Хөгжих буй орнууд, нэн буурай хөгжилтэй болон хөгжиж буй жижиг арлын орнуудад тулгарч байгаа дундаж тариф		8.76	8.76	8.66	8.77											ИТС, UNCTAD WTO	ТХЗ-ийн дэлхийн мэдээллийн сан
	Хамгийн таатай улс, хөгжингүй орнуудын хэрэглэдэг дундаж тариф, бүх бүтээгдэхүүн, (%)	2015	8.76	7.43	8.76	8.77												
	Хөнгөлөлтийн хувь, өндөр хөгжилтэй орнуудын хэрэглэж буй дундаж тариф, бүх бүтээгдэхүүн, (%)	2015	7.43	7.43	6.31	6.44												
	17.13.1. Макро эдийн засгийн үзүүлэлтүүд																	
13	Мөнгөний нийлүүлэлтийн жилийн өсөлт, (%)	2015	-5.50	21.00	30.50	22.80	8.20	16.20	13.80								Монголбанк	Монголбанк
	ДНБ-ий жилийн өсөлт, (%)	2015	2.38	1.49	5.64	7.74	5.60	-4.56	1.64								Үндэсний тооцоо	Үндэсний тооцоо
	Экспортын бараа, үйлчилгээний жилийн өсөлт, (%)	2015	0.10	15.50	3.70	6.10	12.00	-5.30	-14.64								Үндэсний тооцоо	Үндэсний тооцоо
	Өрх болон өрхөд үйлчилдэг ашгийн бус байгууллагуудын эцсийн хэрэгтээний зардлын жилийн өсөлт, (%)	2015	8.10	1.80	4.30	11.70	5.80	2.10	-5.85								Үндэсний тооцоо	Үндэсний тооцоо
	Импортын бараа, үйлчилгээний жилийн өсөлт, %	2015	-11.40	17.50	11.50	32.70	8.60	-15.50	13.57								Үндэсний тооцоо	Үндэсний тооцоо
	Улсын нэгдсэн төсвийн эцсийн хэрэгтээний зардлын жилийн өсөлт, %	2015	-4.70	13.30	-2.40	1.10	12.30	14.60	9.18								Үндэсний тооцоо	Үндэсний тооцоо
	Хөрөнгийн нийт хуримтлалын жилийн өсөлт, (%)	2015	-26.50	-1.80	31.60	52.10	0.20	-40.70	80.72								Үндэсний тооцоо	Үндэсний тооцоо

Инфляци, (%)	2015	1.90	1.30	6.40	8.10	5.20	2.30	13.80	ҮСХ	Хэрэглээний үнийн индекс
Мөнгөний нийлүүлэлт, нөөц мөнгөний харьцаа	2015	4.90	4.20	4.70	4.30	3.40	6.00	6.20	Монголбанк	Монголбанк
Бэлэн мөнгөний илүүдэл/ алдагдалын ДНБ-д эзлэх хувь, (%)	2015	-4.76	-12.76	-2.74	3.49	-	-	-	Дэлхийн банк	ТХЗ-ийн дэлхийн мэдээллийн сан
Төгрөгийн харилцах дансны ДНБ-д эзлэх хувь, (%)	2015	-8.16	-6.28	-10.07	-16.75	-15.22	-5.07	-13.79	ҮСХ, Монголбанк	Төлбөрийн тэнцэл
Нэг ам.долларын төгрөгтэй харьцах ханш	2015	1970.7	2147.7	2440.6	2472.7	2663.9	2813.5	2849.3	Монголбанк	Гадаад валютын албан ёсны ханш
Гадаад өрийн нөөцийн ҮНБ-д эзлэх хувь, (%)	2015	213.30	240.90	278.60	240.50	243.10	268.50	259.00	Монголбанк	Монголбанк
Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт, цэвэр орох урсгалын ДНБ-д эзлэх хувь, (%)	2015	0.71	-37.43	12.60	16.22	16.31	12.72	13.48	ҮСХ, Монголбанк	Төлбөрийн тэнцэл
Барааны гадаад худалдааны ДНБ-д эзлэх хувь, (%)	2015	72.88	74.26	91.82	97.80	96.78	96.72	105.29	ҮСХ	Гаалийн статистик
Хөрөнгө оруулалтын багц, цэвэр (төлбөрийн тэнцэл, оны үнээр, Доллараар)	2015	-248473350.00	-487060273.00	-493138791.00	-60820557.00	-372272825.00	563274271.04	24931900.00	ҮСХ, Монголбанк	Төлбөрийн тэнцэл
Татварын орлогын ДНБ-ий эзлэх хувь	2015	22.40	20.70	22.50	25.30	25.90	22.70	25.90	СЯ, ҮСХ	Үндэсний тооцоо, СЯ
Нийт нөөц хөрөнгө импортын харьцаа, сараар	2015	2.51	2.38	4.41	4.21	4.67	6.10	4.46	Дэлхийн банк	ТХЗ-ийн дэлхийн мэдээллийн сан

[illegible]

[illegible]

2.1.ЗОРИЛГО 17-ИЙН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Тогтвортой хөгжлийн зорилго 17-ийн хүрээнд нийт 19 зорилт, 25 шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд мэдээллийг гаргаж байна. Үүнээс 9 шалгуур үзүүлэлтийн мэдээлэл нь бэлэн байдаг бол 16 шалгуур үзүүлэлтийн мэдээллийг тодорхой арга зүй, аргачлалаар мэдээлэл цуглуулж бэлтгэдэг байна.

Тус мэдээллүүдийг Монгол Улсын холбогдох байгууллагууд болох Сангийн яам, Боловсрол, шинжлэх ухааны яам, Монголбанк, Үндэсний статистикийн хороо болон олон улсын байгууллагууд болох Эдийн засаг, хамтын ажиллагааны байгууллага, Дэлхийн худалдааны байгууллага, НҮБ-ын Худалдаа, хөгжлийн бага хурал, Олон улсын худалдааны төв зэрэг байгууллагуудаас гаргуулж авдаг байна.

Суурь түвшинг 2015 оны байдлаар авч үзэж 2022 он хүртэл тооцсон бөгөөд зарим шалгуур үзүүлэлтүүд нь 2022 оны мэдээлэл нь бүрэн гүйцэт ирүүлээгүй байна.

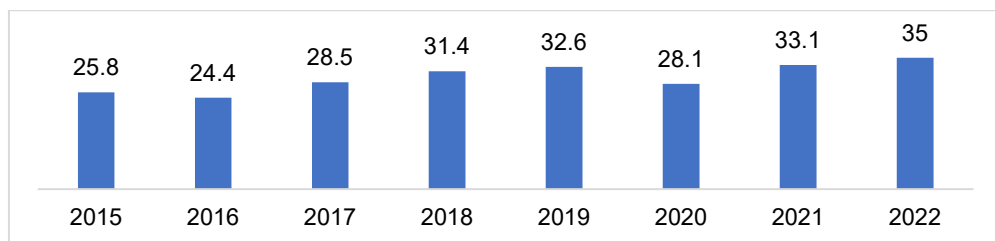
Зорилт 17.1 Татвар, бусад орлого цуглуулах үндэсний чадавхыг бэхжүүлэх зорилгоор хөгжиж буй орнуудад олон улсын тусламж дэмжлэг үзүүлэх замаар хөрөнгө мөнгө бүрдүүлэх үндэсний үйл ажиллагааг сайжруулах

17.1.1. ДНБ-д улсын нэгдсэн төсвийн нийт орлогын эзлэх хувь

ДНБ-д нэгдсэн төсвийн нийт орлогын эзлэх хувь сүүлийн 8 жилийн байдлаар 2016 онд хамгийн бага буюу 24.4 хувь, 2023 онд хамгийн их буюу 35.0 хувь байна. (Зураг 9)

Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн нийт орлого ба тусламжийн дүн 2022 онд 18.5 их наяд төгрөгт хүрэхэд эдийн засгийн идэвхжил, гадаад худалдааны эргэлт болон уул уурхайн салбарын сэргэлт голлон нөлөөлсөн байна. Улмаар ДНБ-д нэгдсэн төсвийн нийт орлогын эзлэх хувь 35.0 хувь болж нэмэгдсэн байна.

Зураг 9. ДНБ-д улсын нэгдсэн төсвийн нийт орлогын эзлэх хувь (2015-2022 он)

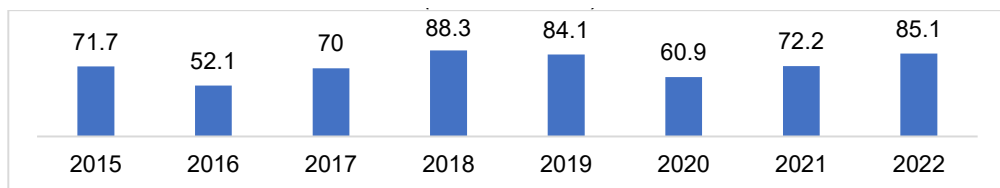

17.1.2. Улсын нэгдсэн төсвийн нийт зарлагад татварын орлогын эзлэх хувь

Татварын орлогын Улсын нэгдсэн төсвийн нийт зарлагад эзлэх хувь сүүлийн 8 жилийн байдлаар хамгийн бага нь 2016 онд 52.1 хувь, хамгийн их нь 2018 онд 88.3 хувьд хүрсэн байна. (Зураг 10)

2022 онд татварын орлогын дүн 15.5 их наяд төгрөгт хүрэхэд эдийн засгийн идэвхжил, гадаад худалдааны эргэлт болон уул уурхайн салбарын сэргэлт голлон нөлөөлсөн байна. Улмаар төсвийн нийт зарлагад татварын орлогын эзлэх хувь 85.1 хувь болж нэмэгдсэн байна.

Зураг 10. Улсын нэгдсэн төсвийн нийт зарлагад татварын орлогын эзлэх хувь (2015-2022 он)

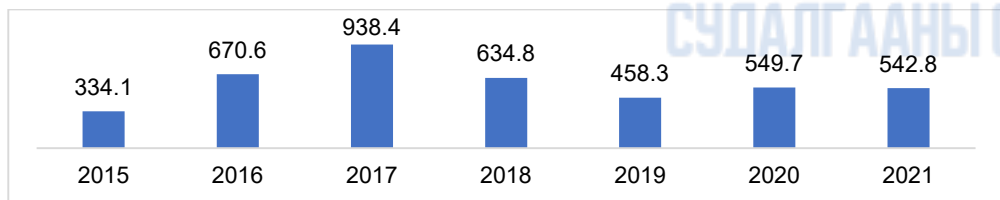

Зорилт 17.3 Төрөл бүрийн эх үүсвэрээс хөгжиж буй орнуудад зориулан нэмэлт санхүүгийн хөрөнгө бүрдүүлэх

17.3.1. Улсын нэгдсэн төсөвт гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт, хөгжлийн албан ёсны тусламжийн эзлэх хувь

Гадаадын зээл, тусламжийн хэмжээ сүүлийн 8 жилийн байдлаар хамгийн бага нь 2015 онд 334.1 сая ам.доллар байсан бол, хамгийн их нь 2017 онд 938.4 сая ам.долларт хүрсэн байна. 2022 оны хувьд гадаадын зээл тусламжийн эзлэх хувь 542.8 сая ам.доллар байна. (Зураг 11)

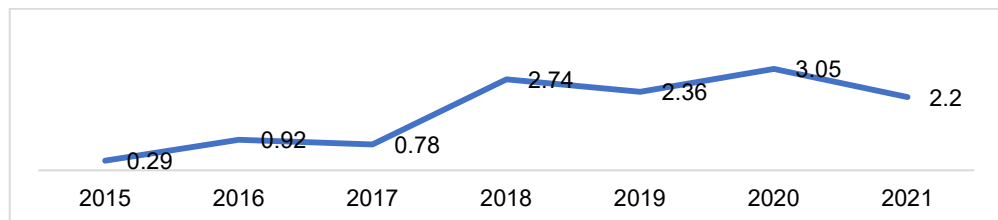
Зураг 11. Улсын нэгдсэн төсөвт гадаадын зээл тусламжийн эзлэх хувь (2015-2021 он)

17.3.2. ДНБ-д мөнгөн гуйвуулгын эзлэх хувь

ДНБ-д мөнгөн гуйвуулгын эзлэх хувь сүүлийн 8 жилийн байдлаар хамгийн бага нь 2015 онд 0.29 хувь, хамгийн их нь 2020 онд 3.05 хувьд хүрсэн байна. 2022 онд ДНБ-д мөнгөн гуйвуулгын эзлэх хувь 2.2 хувь байна. (Зураг 12)

Зураг 12. ДНБ-д мөнгөн гуйвуулгын эзлэх хувь (2015-2021 он)

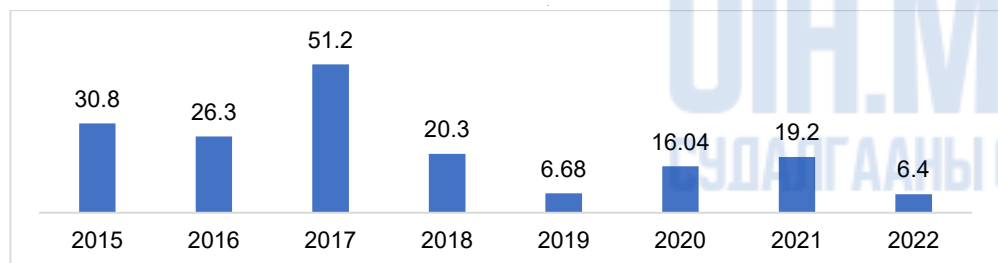

Зорилт 17.4 Өрөө санхүүжүүлэх, өрийн дарамтыг бууруулах, өрийн бүтцэдээ өөрчлөлт хийх ажиллагааг хөхүүлэн дэмжихэд чиглэсэн нэгдсэн зохицуулалт бүхий бодлогоор дамжуулан урт хугацааны өрийн тогтвортой байдлыг бий болгоход нь хөгжиж буй орнуудын туслах

17.4.1. Бараа, үйлчилгээний экспортод өрийн үйлчилгээний эзлэх хувь Бараа, үйлчилгээний экспортод өрийн үйлчилгээний эзлэх хувь 2019 онд 6.4 хувь, хамгийн их нь 2017 онд 51.2 хувьд хүрсэн байна. (Зураг 13)

2021 онд зөвхөн гадаад өрийн үйлчилгээг экспортод харьцуулсан байсан бол нийт өрийн үйлчилгээг оруулж тооцсоноор 19.2 хувь болж өссөн. 2022 онд дахин санхүүжилтийн үйл ажиллагаа хийгээгүй тул өмнөх оныхоос багассан буюу 6.4 хувьтай тэнцүү байна.

Зураг 13. Бараа, үйлчилгээний экспортод өрийн үйлчилгээний эзлэх хувь (2015-2022 он)

Зорилт 17.8 2017 онд гэхэд нэн буурай хөгжилтэй орнуудад зориулсан технологийн банк, шинжлэх ухаан, технологи, инновацын чадавх бэхжүүлэх механизмыг бүрэн ажилд оруулж, технологи, ялангуяа мэдээлэл, харилцаа холбооны технологийн ашиглалтыг нэмэгдүүлэх

17.8.1. Интернэт ашигладаг хувь хүмүүсийн эзлэх хувь, (15, түүнээс дээш насны хүмүүс)

Интернэт ашигладаг 15, түүнээс дээш насны хүмүүсийн эзлэх хувь 2018 оноос хойш тогтвортой өссөн байна. Интернэт ашигладаг хувь хүмүүсийн эзлэх хувь 2018 онд 48.1 хувиас 2022 онд 67.24 хувь болж өссөн байна.

Зорилт 17.9 Хойд-Өмнөд, Өмнөд-Өмнөдийн болон гурван талт хамтын ажиллагаагаар дамжуулан тогтвортой хөгжлийн бүх зорилтуудыг хэрэгжүүлэх үндэсний хөтөлбөрүүдийг дэмжиж хөгжиж буй орнуудад үр дүнтэй, зорилтот чадавх бэхжүүлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн олон улсын дэмжлэгийг нэмэгдүүлэх

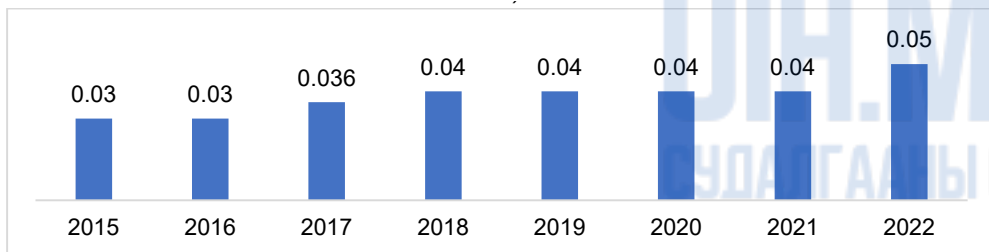
17.9.1. Санхүү, техникийн туслалцаа

Техникийн хамтын ажиллагааны хөгжлийн албан ёсны тусламжийн хэмжээ сүүлийн 8 жилийн байдлаар хамгийн бага нь 2015 онд 334.1 сая ам.доллар байсан бол хамгийн их нь 2017 онд 938.40 сая ам.доллар байсан байна. 2022 оны хувьд 542.8 сая ам.доллартай тэнцүү байна.

Зорилт 17.11 2020 он гэхэд нэн буурай хөгжилтэй орнуудын дэлхийн экспортод эзлэх хувийг дахин нэмэгдүүлэх зорилгоор хөгжиж буй орнуудын экспортыг үлэмж хэмжээгээр нэмэгдүүлэх

17.11.1. Дэлхийн экспортод Монгол Улсын экспортын эзлэх хувь Дэлхийн экспортод Монгол Улсын экспортын эзлэх хувь сүүлийн 8 жилийн байдлаар хамгийн бага нь 2015, 2016 онуудад 0.03 хувь байсан бол хамгийн өндөр нь 2022 онд 0.05 хувь байна.

Зураг 14. Дэлхийн экспортод Монгол Улсын экспортын эзлэх хувь (2015-2022 он)

***

АШИГЛАСАН ЭХ СУРВАЛЖ

- <http://sdg.gov.mn/>
- <https://sdg.1212.mn/Home/Detail?id=17>
- <https://1212.mn/mn>

